

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Jaroslava Škopka a soudců JUDr. Ondřeje Szalonnáse a Mgr. Jaroslavy Křivánkové ve věci

žalobce: V. M., nar. X,
st. příslušnost X,
v ČR X
*zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
se sídlem Poděbradská 173/5, 190 00 Praha 9*

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra,**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spatřovaným ve vrácení žalobcovy žádosti o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 31. 7. 2024, č. j. OAM-380559/DO-2024, jako nepřijatelné jednak z důvodu, že žalobce získal dočasnou ochranu v jiném členském státě EU dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., jednak z důvodu neprokázání, že je žalobce osobou podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb.,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že dne 31. 7. 2024 vrátil žalobci coby nepřijatelnou jeho žádost o dočasnou ochranu zaevidovanou pod č. j. OAM-380559/DO-2024, byl nezákonný.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

- II. Žalovanému se přikazuje obnovit stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu zaevidované pod č. j. OAM-380559/DO-2024.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Předmět řízení

1. Žalobce se podanou zásahovou žalobou domáhá jednak určení nezákonnosti zásahu žalovaného, který spočíval v tom, že mu dne 31. 7. 2024 byla coby nepřijatelná vrácena jeho žádost o dočasnou ochranu, a to s odkazem na § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále též jen: „zákon č. 65/2022 Sb.“). Žalovaný totiž lustrací systému Temporary Protection Platform zjistil, že žalobci byla dne 26. 5. 2024 dočasná ochrana již udělena v Rumunsku. Současně žalovaný na podané žádosti vyznačil i další důvod její nepřijatelnosti spočívající v tom, že nebylo prokázáno, že žalobce je osobou podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb. Žalobce však tvrdí, že o poskytnutí dočasné ochrany v Rumunsku nevěděl. Bez překladu a poučení mu v Rumunsku byly předloženy dokumenty s tím, že bez jejich podpisu nemůže pokračovat v cestě do ČR. Skutečnost, že vycestoval z Ukrajiny až dne 25. 5. 2024, prokazoval žalobce všemi dostupnými prostředky. Je proto přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany, která mu proto měla být udělena. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu coby nepřijatelné považuje žalobce za nezákonný zásah žalovaného.

Obsah žaloby

2. V úvodu žaloby žalobce uvedl, že přestože zákon č. 65/2022 Sb. v § 5 odst. 2 vylučuje soudní přezkum, je v daném případě třeba toto ustanovení neaplikovat pro rozpor s právem EU. To dovodily i správní soudy, např. Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka Liberec v rozsudku ze dne 25. 7. 2022, č. j. 59 A 45/2022-30, anebo Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2023-79.
3. Dále žalobce uvedl, že nedisponuje cestovním dokladem s přechodovým razítkem. Aby bylo postaveno na jisto, jaký den po vypuknutí válečného konfliktu přešel hranice z Ukrajiny, přiložil k žádosti o udělení dočasné ochrany přípis společně s dokumenty, ze kterých jeho přechod hranic vyplývá. Z předložených důkazů je zřejmé, že žalobce dlouhodobě pobýval na Ukrajině a skutečně ji v květnu 2024 opustil. Na tuto skutečnost nebylo při podání žádosti nikterak reagováno a v žádosti bylo ihned vyznačen jako důvod nepřijatelnosti mj. to, že žalobce není osobou podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb.
4. Jelikož ve věci nebylo vedeno správní řízení, žalobce důvody, proč nesouhlasí s vyznačením nepřijatelnosti musel uvést při podání žádosti v přípisu k žádosti. V něm zpochybnil, že by kdykoli úmyslně žádal o dočasnou ochranu na území Rumunska. Uvedl, že byl rumunskými orgány zadržen, následně byl převezen a bylo mu sděleno, že musí podepsat určité dokumenty, jinak nemůže pokračovat v cestě do jiných států EU. Žalobce tak učinil, aniž by byl seznámen s důsledky a dopady tohoto jednání. Ačkoli je zřejmé, že žalobce od počátku rozporoval předchozí podání žádosti o dočasnou ochranu, správní orgán neučinil nic, aby ozřejmil skutkový stav a jakkoli reagoval na výtky žalobce.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

5. Pouze formální zápis v databázi, do které nemá žalobce ani přístup a není z něj vůbec zřejmé, že žádost byla skutečně žalobcem podána na základě jeho svobodné a dobrovolné vůle, nemůže být dostatečným podkladem pro vyznačení nepřijatelnosti. Skutečnost, zda žalobce požádal o dočasnou ochranu v jiném státě nebyla správním orgánem nijak ověřena a zjištěna. V kombinaci s nemožností namítat nepravdivost údajů v databázi popírá koncept nepřijatelnosti základní zásady práva na spravedlivý proces. Žalobce odkázal na rozsudek NSS ze dne 25. 4. 2024, č. j. 6 Azs 259/2023-21, v němž v řízení o odnětí dočasné ochrany NSS dovodil, že v případě, pokud žalobkyně podepsala žádost o udělení dočasné ochrany, které nerozuměla, jednalo by se o právní jednání, které nemohlo vyvolat právní následky. Současné by však bylo možné, že na základě takové žádosti byl vytvořen záznam v rámci platformy pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany.
6. Pokud ani v tomto případě nebylo žalobcem učiněno žádné právní jednání vedoucí ke snaze získat dočasnou ochranu v Rumunsku, a přesto byl žalobce zapsán v této databázi, chybí jakýkoliv předpoklad vedoucí k zápisu žalobce mezi osoby, které v Rumunsku o dočasnou ochranu žádaly. I pokud by správní orgán vycházel ze skutečnosti, že žalobce je *de facto* držitelem dočasné ochrany, nejedná se o dostatečný důvod k neudělení dočasné ochrany v ČR. Podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. je žádost nepřijatelná, pokud je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě. Toto ustanovení zákona ovšem neodpovídá znění Prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana 2022/382 ze dne 4. března 2022 (dále též jen: „*prováděcí rozhodnutí Rady*“), které zavedlo okamžitou dočasnou ochranu pro všechny kategorie osob uvedených v čl. 2 odst. 1 a 2. Podle Operačních pokynů k provádění prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, zveřejněných pod č. 2022/C 126 I/01, platí, že prováděcím rozhodnutím Rady byla zavedena okamžitá dočasná ochrana osob uvedených v jeho čl. 2 odst. 1 a 2. Neexistuje žádný postup podávání žádostí o dočasnou ochranu nebo odpovídající ochranu podle vnitrostátního práva. Když se dotčená osoba přihlásí, aby využila práv spojených s dočasnou ochranou nebo odpovídající ochranou, musí pouze prokázat svou státní příslušnost, status mezinárodní ochrany nebo rovnocenné ochrany, pobyt na Ukrajině nebo případně rodinnou vazbu. Právo na dočasnou ochranu je okamžité. Aby se však zajistila řádná správa a registrace dotčené osoby, může členský stát rozhodnout, že je třeba splnit určité požadavky jako registrační a předložení důkazů, jak je stanoveno prováděcím rozhodnutím Rady.
7. Prokázání státní příslušnosti pobytu na Ukrajině a případně rodinné vazby jsou dostatečné k okamžité registraci osoby k dočasné ochraně. Žalobce je tedy poživitelem dočasné ochrany již na základě toho, že spadá do kategorie osob dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady. Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále též jen: „*směrnice č. 2001/55/ES*“) nezná jako důvod pro vyloučení přístupu cizince k dočasné ochraně udělení dočasné ochrany v jiném členském státě. Navíc žalobce splňuje veškeré obecné podmínky pro udělení dočasné ochrany, díky čemuž tuto ochranu získal již poprvé v Rumunsku.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

8. Možnosti požádat o dočasnou ochranu v jiném členském státě svědčí i právo cizince pobývat v zemi dle svého výběru, které je zakotveno např. v čl. 16 preambule prováděcího rozhodnutí Rady. Podstatný pro tento případ je čl. 11 směrnice č. 2001/55/ES vyjadřující závazek zpětného přijetí osob, které na jeho území požívají dočasné ochrany. Tohoto závazku se dle čl. 15 preambule prováděcího rozhodnutí Rady členské státy zřekly a výslovně použití tohoto článku vyloučily.
9. Jelikož se ČR nedohodla s jiným státem na jakékoli úpravě vyloučení čl. 11 směrnice č. 2001/55/ES, znamená to, že je sekundární pohyb, a tím i získání dočasné ochrany v jiném členském státě, povolen a nemůže být vyloučen pouze na základě rozhodnutí jednoho členského státu v národní úpravě.
10. Na uvedené situace sekundárního pohybu a změnu pobytu reaguje Komise ve svém dokumentu Frequently asked questions received on the interpretation of the Temporary Protection Directive and Council implementing Decision 2022/382, kde uvádí, že dočasná ochrana by měla být požívána pouze v jednom členském státě. V členském státě, ve kterém osoba již nepobývá, by mělo být povolení k pobytu zrušeno a z něj vyplývající práva zaniknou. Osoba, na kterou se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady, má právo si zvolit členský stát, ve kterém chce požívat dočasné ochrany, neboť členské státy se rozhodly upustit od užití čl. 11 směrnice č. 2001/55/ES. Členský stát je povinen zajistit práva podle směrnice č. 2001/55/ES po dobu, po kterou osoba spadá do oblasti působnosti, bez ohledu na to, zda byla dříve registrována v jiném členském státě. Členský stát nemůže omezit přístup k právům osoby z důvodu, že je registrována v jiném členském státě. Mohou odmítnout dočasnou ochranu pouze osobám, na které se nevztahuje oblast působnosti směrnice č. 2001/55/ES.
11. Evropská komise na svých internetových stránkách v sekci otázky a odpovědi týkající se dočasné ochrany uvádí jako odpověď na otázku, zda je možné se přemístit z jednoho členského státu do jiného, že si osoba může zvolit členskou zemi sama podle vlastního uvážení. V případě rozhodnutí o přestěhování do jiné členské země ji stát, do které se přestěhuje, zaregistruje a poté nabídne status dočasné ochrany. I z tohoto vyjádření neplyne jakákoli možnost odchýlení se od povinnosti udělit dočasnou ochranu.
12. Skutečnost, že vyznačení nepřijatelnosti je nezákonným zásahem potvrdil také např. Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2023-79, v němž dovedl rozpornost § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2022 Sb. rozporným se směrnicí č. 2001/55/ES, a proto je vyloučena aplikace této právní úpravy.
13. Žalobce uzavřel, že má za to, že § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. je v rozporu s čl. 26 směrnice č. 2001/55/ES a s čl. 15 preambule prováděcího rozhodnutí Rady. Z toho vyplývá, že zásah spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu z důvodu nepřijatelnosti je zásahem nezákonným a žalobce má nárok na udělení dočasné ochrany v ČR, přestože mu již v minulosti byla udělena dočasná ochrana v Rumunsku.

Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný uvedl, že žaloba je nejspíše skutečně přípustná, jak uvádí žalobce. Postup při vyřizování žádosti o dočasnou ochranu je totiž obdobný někdejšímu postupu zastupitelského úřadu při zjišťování nepřipustnosti žádosti o udělení dlouhodobého víza. Ve vztahu k této věci judikatura dovodila, že postup zastupitelského úřadu, jímž vyhodnotil žádost o udělení dlouhodobého víza jako nepřipustnou, lze brojit zásahovou Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

žalobou. Právo brojít proti postupu žalovaného při vyhodnocení žádosti jako nepřijatelné zásahovou žalobou nelze dovozovat z čl. 29 směrnice č. 2001/55/ES a tím méně pak z § 17 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, jak tvrdí žalobce. Uvedl, že k podobnému závěru dospěl též NSS v rozsudku ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46.

15. K samotným důvodům nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu žalovaný uvedl, že žalobce spatřuje nezákonný zásah paradoxně v tom, že žalovaný postupoval podle zákona č. 65/2022 Sb., když vyhodnotil žádost žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou. Žalovaný v Platformě pro výměnu informací ze strany držitelů dočasné ochrany zjistil, že žalobce je držitelem dočasné ochrany v Rumunsku, což následně doložil i povolením k pobytu držitele dočasné ochrany v Rumunsku. Jako držitel dočasné ochrany v Rumunsku žalobce již není osobou, která by prchala před nebezpečím vyvolaným ruskou agresí v zemi svého původu. Žalobce lze tak stěží považovat za osobu prchající z Ukrajiny v důsledku tamější bezpečnostní situace.
16. Žalobce tvrdí, že v přípisu k žádosti zpochybnil skutečnost, že by kdykoliv úmyslně žádal o dočasnou ochranu na území Rumunska. Podle žalovaného v případě, kdy žalobce při jednání s rumunskými úřady něčemu nerozuměl, měl trvat na vysvětlení daného úkonu, případně trvat na přítomnosti tlumočníka a nečinit úkony, kterým nerozuměl. Žalovaný připomněl zásadu, dle níž právní jednání, kterým své právo jednající zneužívá, by nemělo požívat žádné právní ochrany. Postup žalobce je bohužel spíše zneužitím institutu dočasné ochrany, neboť žalobce nehledá v ČR ochranu, ta mu byla poskytnuta v Rumunsku.
17. V případě žalobce byl zcela zřetelně naplněn důvod nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. Z tohoto ustanovení vyplývá, že žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě EU. Z formulace vyplývá, že žádná další podmínka není třeba.
18. Na skutečnost, že žalobce nedisponuje cestovním dokladem s přechodovým razítkem bylo v žádosti reagováno tak, že žalobci byl vyznačen důvod nepřijatelnosti, že žalobce není osobou podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb. K tomu žalovaný uvedl, že základním předpokladem pro udělení dočasné ochrany je skutečnost, že cizinec pobýval na Ukrajině před 24. 2. 2022 a splňuje tedy obecně podmínky uvedené v § 3 zákona č. 65/2022 Sb. To žalobcem nebylo jednoznačně prokázáno. Žádost žalobce je nepřijatelná i z jiného důvodu, a sice z důvodu získání dočasné ochrany v jiném členském státě.
19. K tvrzené rozpornosti důvodu nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. c), d) zákona č. 65/2022 Sb. s právem EU žalovaný uvedl, že je správním orgánem a má povinnost postupovat v souladu se zákonem. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. c), d) zákona č. 65/2022 Sb. jsou stále platná a účinná ani nedošlo k jejich zrušení Ústavním soudem. Žalovaný je tak povinen tato ustanovení aplikovat. Tedy je povinen žádostmi se nezabývat a žadatelům je vracet.
20. Právo EU je pro žalovaného závazné podle čl. 10 Ústavy a Smlouvy o přístupu ČR a dalších zemí k EU. Přímo aplikovatelná ve vnitrostátním právu jsou z unijních právních aktů pouze nařízení, nikoli směrnice, které musí být k tomu, aby byly ve vnitrostátním právu použitelné, transponovány. Směrnice č. 2001/55/ES byla provedena úplně, tudíž žádná její část není přímo aplikovatelná ve vnitrostátním právu.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

21. Konstatovat rozpor ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. se směrnicí č. 2001/55/ES a při svém rozhodování je nepoužít by podle žalovaného krajské soudy mohly pouze za situace, kdy by byly dány podmínky *l'acte clair a nebo l'acte éclairé*, což v předmětné věci dány nejsou.
22. Žalovaný uvedl, že se se závěrem většiny krajských soudů o nesouladu ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. s právem EU neztotožňuje. Směrnice č. 2001/55/ES vůbec nepředpokládá, že by osoba, které byl přiznán status osoby požívající dočasné ochrany v jednom členském státě, mohla tentýž status získat i v jiném členském státě. Jestliže je totiž cizinec držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě, nemůže na něj být logicky pohlíženo jako na osobu vysídlenou, ale musí být na něj pohlíženo jako na osobu usazenou v jiném členském státě, ze kterého také přichází. Toto bylo nejspíš i leitmotivem existence ustanovení čl. 11 směrnice č. 2001/55/ES. Je pravdou, že se členské státy v prováděcím rozhodnutí Rady dohodly, že tento článek nebudou aplikovat, to však neznamená nic než to, že držitel dočasné ochrany, který by neoprávněně pobýval na území jiného členského státu, nebude tímto členským státem přemísťován do členského státu, který mu povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany vydal. Základní princip však zůstává stejný, postavení osoby požívající dočasné ochrany může cizinec mít pouze v jednom členském státě EU a tamtéž požívat práva pobytu a dalších práv či výhod zakotvených směrnicí č. 2001/55/ES. To potvrdil i NSS v rozsudku ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46,
23. Jelikož směrnice č. 2001/55/ES nikterak neřeší, jak by měly členské státy naložit s žádostí o poskytnutí dočasné ochrany, pokud takové osobě již dočasná ochrana byla udělena v jiném členském státě, tuto otázku tedy zjevně ponechává na vnitrostátním právu členských států. Stanovení nepřijatelnosti žádosti není nikterak v rozporu se směrnicí č. 2001/55/ES. V obdobném duchu rozhodl i Krajský soud v Českých Budějovicích, který v rozsudku ze dne 20. 12. 2023, č. j. 63 A 38/2023-49, uvedl, že směrnice č. 2001/55/ES v řádném místě neupravuje možnost členského státu nepřijmout žádost o dočasnou ochranu z důvodu žádosti v jiném členském státě, resp. jejího udělení v jiném členském státě. Dovodil, že ustanovením § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. zjevně nedochází k úplnému odpírání dočasné ochrany, neboť je dočasná ochrana žadatelům udělena v jiném členském státě. Proto nastavenou právní úpravou nedochází ke snižování minimálních norem, které čl. 1 směrnice č. 2001/55/ES stanovila.
24. Obecně platí, že implementací směrnice má být především dosaženo cíle, pro který byla přijata. Z tohoto pohledu je podstatný teleologický výklad směrnice, přičemž základním vodítkem pro tento druh výkladu je preambule každé směrnice. Směrnice č. 2001/55/ES v bodu 8 a 12 preambule uvádí, že se jedná o minimální harmonizaci a že členské státy mohou přijmout normy příznivější. Z preambule směrnice č. 2001/55/ES vyplývá, že cílem směrnice není, aby cizinci požívali nebo žádali o dočasnou ochranu ve více členských státech a tím zbytečně, případně účelově, vyčerpávali kapacity a zdroje členských států, k tomu žalovaný odkázal na body 8, 9, 20 a 21 preambule. Přesně k tomu však současná většinová judikatura krajských soudů vede, když žalovaného nepřímo nutí, aby těmto cizincům dočasnou ochranu udělil znovu v ČR. Žalobce je držitelem dočasné ochrany v Rumunsku, podle směrnice č. 2001/55/ES by byl jeho druhotný pohyb do ČR nežádoucí. Směrnice mu nedává právo na další dočasnou ochranu v jiném členském státě, ledaže by byly splněny podmínky čl. 15 nebo 26 směrnice č. 2001/55/ES týkající se sloučení rodinných příslušníků a přemístění osob v rámci dohody mezi členskými státy.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

25. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. pouze zaplňuje mezery ve stručné a minimalistické úpravě směrnice č. 2001/55/ES. Tato úprava ani nerozšiřuje nad rámec čl. 28 důvody, pro něž je cizinec z poskytnutí dočasné ochrany vyloučen, reaguje pouze na situace, kdy se při neexistenci dohody podle čl. 26 směrnice, snaží držitel dočasné ochrany v jiném členském státě získat dočasnou ochranu znovu v ČR. Institut nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu je takovým národním nástrojem, který v zásadě brání tomuto druhotnému pohybu mimo dotčenými stranami aprobovaný postup podle čl. 15 a 26 směrnice č. 2001/55/ES. Cizinci sice ve smyslu prováděcího nařízení Rady mají právo vybrat si členský stát ve kterém o udělení dočasné ochrany požádají, to ovšem neznamená a ani nemůže znamenat, že by měli možnost si mezi členskými státy přebírat a postupně žádat o udělení dočasné ochrany v několika z nich, než si vyberou ten, který jim bude vyhovovat nejlépe. Žalovaný má za to, že opakovanými žádostmi o udělení dočasné ochrany v různých členských státech cizinci zneužívají svého práva na získání dočasné ochrany a zatěžují tím přijímací kapacity jednotlivých členských států. Český zákonodárce právě konstrukcí důvodů nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. s takovým jednáním zneužívajícím právo zjevně počítal a vytvořil nástroj, jak mu čelit.
26. K právu držitele dočasné ochrany na získání dočasné ochrany v jiném členském státě žalovaný dále uvedl, že žalobce též poukazuje na skutečnost, že se členské státy dohodly na tom, že nebudou používat čl. 11 směrnice č. 2001/55/ES, z čehož žalobce zřejmě též dovozuje právo na získání dočasné ochrany v ČR. Žádný z článků směrnice č. 2001/55/ES negarantuje právo držitelů dočasné ochrany postupně získávat dočasné ochrany ve vícero členských státech dle vlastní volby. Taková interpretace by naopak dle názoru žalobce zcela vyprázdnila smysl ustanovení čl. 26 a také čl. 15 směrnice č. 2001/55/ES a byla by proti smyslu a účelu této směrnice. Žalovaný zopakoval, že česká právní úprava neodporuje unijní právní úpravě, proto nebylo možné vyhodnocení žádosti žalobce o dočasnou ochranu pokládat za nezákonný zásah. Žalovaný byl při vyřizování žádosti žalobce primárně vázán českou právní úpravou. Zároveň z unijních předpisů nelze dovodit, že by žalobci plynulo právo na přiznání další dočasné ochrany.
27. K Operačním pokynům Evropské komise žalovaný sdělil, že toto sdělení není textem právního předpisu a není ani závazným výkladem ustanovení směrnice č. 2001/55/ES či prováděcího rozhodnutí Rady, má spíše informativní a doporučující charakter a nemůže derogovat či jinak konkurovat ustanovením vnitrostátních předpisů. Totéž platí i o dokumentu nazvaném Frequently Asked Questions Document. Tyto dokumenty navíc vznikly krátce po událostech, které měly za následek hromadný příliv osob z Ukrajiny. Jsou spíše výrazem přání Evropské komise, jak by mělo být prováděcí rozhodnutí Rady a směrnice č. 2001/55/ES interpretováno a aplikováno.

Posouzení věci

28. Soud ve věci rozhodl bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Ani jeden z účastníků se na výzvu soudu, zda s rozhodnutím věci bez jednání souhlasí, nevyjádřil ani ve stanovené lhůtě, ani až do dne vyhlášení tohoto rozsudku. Proto se má v souladu se shora uvedeným ustanovením za to, že s rozhodnutím věci bez jednání souhlasí. Sám soud nespatořoval důvod pro nařízení jednání, neboť rozhodnutí závisí na posouzení právní otázky.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

29. Žalobce se domáhá ochrany před nezákonným zásahem. Dle § 82 s. ř. s. se každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
30. Citované ustanovení vymezuje podmínky, které musí být nezbytně splněny k tomu, aby mohl soud vyslovit nezákonnost zásahu a žalobci poskytnout ochranu před nezákonným zásahem. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Tyto podmínky musí být splněny kumulativně. Není-li byt jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005–65, č. 603/2005 Sb. NSS).
31. Soud přitom musí nejprve zkoumat splnění čtvrté podmínky, neboť neexistence zásahu vede k nepřijatelnosti žaloby (srov. rozsudky NSS ze dne 19. 9. 2007, č. j. 9 Aps 1/2007–68, č. 1382/2007 Sb. NSS, a ze dne 18. 12. 2019, č. j. 6 As 167/2019–36, č. 3973/2020 Sb. NSS). Následně musí zkoumat včasnost žaloby a posoudit, zda došlo v posuzovaném případě k přímému zkrácení práv žalobce, a zda byl zásah zaměřen přímo proti němu, tj. zda byl zásah dostatečně individualizován. Teprve v případě splnění všech těchto podmínek se soud může zabývat žalobou věcně a posoudit, zda byl namítaný zásah nezákonný či nikoliv.
32. Soud se s ohledem na uvedené nejprve zabýval splněním podmínek řízení a poté nezákonností samotného zásahu.
33. Žalobce spatřuje nezákonný zásah v tom, že mu jeho žádost o udělení dočasné ochrany žalovaný vrátil jako nepřijatelnou. Vrácení žádosti směřuje přímo proti žalobci a vyústilo v neudělení dočasné ochrany, o níž žádal. Přitom nejde o rozhodnutí podle § 65 s. ř. s., ale o faktický úkon bez formalizovaného procesu spojený s vyznačením důvodu nepřijatelnosti přímo v žádosti a vrácením formuláře žadateli. Z judikatury vyplývá, že vrácení žádosti pro nepřijatelnost může být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 26. 7. 2017, č. j. 6 Azs 236/2016–38).
34. Pokud jde o přípustnost žaloby, nepanuje mezi účastníky spor o tom, že žaloba je přípustná, jakkoli se oba liší v tom, co považují za právní základ její přípustnosti. Pro samotné projednání věci je ovšem zcela bez významu, zda je přípustnost žaloby dovozena pouze (resp. přímo) z čl. 47 pododstavce prvního Listiny základních práv EU (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 14. 3. 2024, č. j. 62 A 14/2024 - 37, či usnesení NSS ze dne 30. 11. 2023, č. j. 8 Azs 93/2023 - 37, jimž byly položeny předběžné otázky Soudnímu dvoru EU), či také z čl. 29 směrnice č. 2001/55/ES (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2022 - 79, či rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 5. 2023, č. j. 55 A 6/2023 - 44). Uvedená judikatura také podrobně odůvodnila, že proti postupu žalovaného se lze bránit právě žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu dle § 82 a násl. s. ř. s.
35. Soud tedy dospěl k závěru, že žaloba je přípustná, byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Mohl tedy přistoupit k jejímu věcnému posouzení.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

36. Dle § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb.: „*Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady.*“
37. Podle čl. 2 prováděcího rozhodnutí Rady č. 2022/382: „*Osoby na něž se vztahuje dočasná ochrana. Toto rozhodnutí se vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala: a) ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022; b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníci třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a c) rodinní příslušníci osob uvedených v písmenech a) a b).*“
38. Podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb.: „*Žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie.*“ Podle druhého odstavce téhož ustanovení: „*Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti; soudní přezkum je vyloučen.*“
39. Dle čl. 28 odst. 1 směrnice č. 2001/55/ES členské státy mohou vyloučit osobu z poskytnutí dočasné ochrany, pokud (a) existují závažné důvody se domnívat, že i) tato osoba spáchala zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti, jak je definují mezinárodní dokumenty vypracované za účelem přijetí předpisů týkajících se těchto zločinů ii) tato osoba spáchala vážný nepolitický zločin mimo území hostitelského členského státu předtím, než ji tento stát přijal na své území jako osobu požívající dočasné ochrany; iii) tato osoba je vinna činy proti cílům a zásadám Spojených národů; anebo (b) existuje důvodné podezření, že by tato osoba mohla ohrozit bezpečnost hostitelského členského státu nebo že vzhledem ke skutečnosti, že byla na základě pravomocného rozsudku odsouzena za mimořádně závažný trestný čin, představuje nebezpečí pro společnost hostitelského členského státu.
40. Jak je patrné z formuláře žádosti o dočasnou ochranu založeného ve správním spisu, žalovaný vyhodnotil žalobcovu žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou ze dvou důvodů. Prvým z nich je závěr žalovaného, podle něhož nebylo ve věci prokázáno, že je žalobce osobou ve smyslu § 3 zákona č. 65/2022 Sb., tedy osobou, na niž se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady. Konkrétně tedy žalovaný uzavřel, že nebylo prokázáno, že žalobce je osobou podle shora citovaného čl. 2 prováděcího rozhodnutí Rady. Druhým důvodem, pro který žalovaný shledal žalobcovu žádost o dočasnou ochranu nepřijatelnou, pak spočívá v tom, že žalobci již byla dočasná ochrana udělena dne 26. 5. 2024 v Rumunsku.
41. Nejprve pokud jde o druhý uvedený důvod, konstatuje soud následující.
42. Otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. (tyto důvody bývají v praxi žalovaného užívány také současně, ostatně i ve vyjádření k žalobě v nyní projednávané věci žalovaný pojednává problematiku souladu těchto ustanovení s unijní úpravou „*en bloc*“) se správní soudy již opakovaně zabývaly a dospěly k závěru, že zákon č. 65/2022 Sb. je v obou těchto ustanoveních o nepřijatelnosti žádosti v rozporu s unijním právem. Český zákonodárce totiž v tomto zákoně vytvořil nové důvody pro nepřijatelnost žádosti nad rámec směrnice č. 2001/55/ES. Úprava ve směrnici je projevem tzv. minimální harmonizace a členské státy nemohou svou národní úpravou snížit takto nastavenou úroveň ochrany. Mohou ji pouze zvýšit. Výčet důvodů uvedených v čl. 28 směrnice č. 2001/55/ES, pro které je možno vyloučit osobu z

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

poskytnutí dočasné ochrany, je taxativní (srov. rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 21. 12. 2023, č. j. 30 A 70/2023 - 40, ze dne 31. 8. 2023, č. j. 41 Az 28/2023 - 42, či ze dne 14. 3. 2024, č. j. 62 A 14/2024 - 37; rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2022 - 79, a ze dne 31. 8. 2023, č. j. 6 A 77/2022 - 52; nebo rozsudky soudu zdejšího ze dne 12. 6. 2023, č. j. 55 A 12/2023 - 95, a ze dne 27. 6. 2023, č. j. 57 A 20/2023 - 66). Krajský soud v Brně se v uvedeném rozsudku sp. zn. 41 Az 28/2023 též argumentačně vyrovnal s odlišnými názory vyslovenými Krajským soudem v Českých Budějovicích a (v jednom případě též) NSS (srov. body 26-45).

43. S výše popsányými závěry zdejší soud souhlasí a má za to, že dopadají i na nynější věc. Žalovaný je s judikaturou správních soudů nepochybně seznámen, jak ostatně plyne i z jeho vyjádření k žalobě. V něm je ve vztahu k problematice souladu důvodu nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. věnována generická pasáž, kterou žalovaný, jak se soudu z jeho úřední činnosti známo (srov. např. věc vedenou u zdejšího soudu pod sp. zn. 77 A 26/2024) opakovaně pojímá do svých vyjádření. Soudní rozsudek nemá být prostorem, ve kterém se budou neustále opakovat ta stejná vypořádání té stejné argumentace. Z toho důvodu soud v této otázce odkazuje na shora citovaná rozhodnutí správních soudů, s jejichž závěry se, pokud jde o otázku souladu důvodů nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 65/2022 Sb. plně ztotožňuje. Soud však vypořádá argumentaci žalovaného, která směřuje do merita nyní projednávané věci.
44. Žalovaný svůj závěr o nepřijatelnosti žalobcem podané žádosti o dočasnou ochranu staví na svém zjištění, že žalobce dočasnou ochranu získal v Rumunsku. Toto zjištění pochází z lustrace Temporary Protection Platform, jejíž výstup je založen ve správním spise. Kromě žalobcova jména a příjmení, data narození, pohlaví, země původu obsahuje tento výstup toliko údaj „Registration“, k němuž je uvedeno „RO 26/05/2024 (RO_5567801)“ a údaj „Type of protection“, k němuž je uvedeno „tp“. Žalovaný tato data interpretuje tak, že žalobce je držitelem dočasné ochrany (temporary protection, proto „tp“) v Rumunsku. Ačkoliv žalobce ve své žádosti o dočasnou ochranu neindikoval, že je poživitelem dočasné ochrany v Rumunsku, již ve svém přípisu k žádosti o dočasnou ochranu ze dne 31. 7. 2024, který je rovněž součástí správního spisu, upozornil žalovaného na to, že právě skrze Rumunsku vstoupil dne 25. 5. 2024 na území EU. Tamními orgány byl zadržen a odvezen na úřad, kde mu byly předloženy bez jakéhokoli poučení a překladu k podpisu určité dokumenty s tím, že bez jejich podepsání nebude moci Rumunsko opustit. Rumunské úřady přitom dle žalobce byly informovány, že žalobce má v úmyslu pokračovat v cestě do ČR. Žalobce tedy nečiní přímo sporným, že by mu dočasná ochrana v Rumunsku nebyla udělena, poukazuje však na takové okolnosti věci, které zpochybňují, že ji získal vědomě, resp. že o ni v Rumunsku vědomě žádal. Žalovaný však na základě těchto skutečností dospěl k závěru, že žalobcova žádost o dočasnou ochranu v ČR je nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb.
45. Tyto závěry však v posuzované věci nemohou obstát. Žalovaný ve svých závěrech předně přehlíží, že směrnice č. 2001/55/ES zapovídá, aby národní úprava zhoršila postavení cizince. Zavádí totiž toliko *minimální* standardy pro poskytování dočasné ochrany (čl. 1 této směrnice), přičemž z podstaty těchto norem vyplývá pravomoc členských států zavádět nebo udržovat příznivější opatření pro osoby požívající dočasnou ochranu (body 8, 12 a čl. 3 odst. 5 této směrnice). Úprava ve směrnici je projevem tzv. minimální harmonizace a úroveň ochrany v národních právních řádech může jít pouze „výše“, tedy ve prospěch cizince. Směrnice č. 2001/55/ES upravuje v čl. 28 možnost vyloučit určitou Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

osobu z poskytnutí dočasné ochrany z taxativních důvodů. Mezi těmito důvody není možnost členského státu nepřijmout žádost o dočasnou ochranu z důvodu, že o ni žadatel požádal či že mu byla udělena v jiném členském státě.

46. Důvodem nepřijatelnosti žádosti žalobce proto ani nemohlo být to, že o dočasnou ochranu požádal, resp. jí získal v Rumunsku. Takový důvod nepřijatelnosti bez dalšího je v rozporu se směrnicí č. 2001/55/ES. Ani argumentace, že na žalobce nelze pohlížet jako na vysídlenou osobu, protože mu byl přiznán status osoby požívající dočasné ochrany v jiném členském státě, není správná. Definici vysídlené osoby obsahuje čl. 2 písm. c) směrnice č. 2001/55/ES a je zcela nezávislá na tom, zda taková osoba má přiznanou dočasnou ochranu v nějakém členském státě. Stále se nemůže vrátit do země původu za bezpečných a trvalých podmínek. To určuje její status vysídlené osoby (srov. již citované rozsudky Krajského soudu v Brně 41 Az 28/2023 a 62 A 14/2024).
47. Žalovaný je toho názoru, že směrnice č. 2001/55/ES neupravuje souběžné žádosti o dočasnou ochranu v několika členských státech, a proto tuto otázku ponechává na vnitrostátní úpravě členských států. Takový zjednodušující výklad však není na místě. Žalovaný při svých úvahách opomíjí, že směrnice zapovídá, aby národní úprava postavení cizince zhoršila.
48. Jakkoli tedy i podle názoru zdejšího soudu platí, že občan Ukrajiny by měl mít v každý okamžik udělenou dočasnou ochranu pouze v jednom členském státě EU, v praxi se to má však projevit tím způsobem, že se může přemístit do jiného členského státu a požádat o ochranu zde. Dočasná ochrana udělená v původním státě by tím měla zaniknout (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 14. 3. 2024, č. j. 62 A 14/2024–37, bod 29). Rozhodně však není možno jen z toho, že příslušný žadatel uvede, že již dočasnou ochranou v některém členském státě disponoval, automaticky uzavřít, že jeho žádost je již proto v ČR nepřijatelná. Tím méně lze jen na tomto zjištění vybudovat závěr o tom, že žalobce institut dočasné ochrany přímo zneužívá.
49. Jak už ostatně vysvětlil NSS ve svém rozsudku ze dne 31. 10. 2024, č. j. 10 Azs 151/2024–28, i když lze vyložit ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. takovým způsobem, že brání tomu, aby konkrétní osoba požívala v konkrétní čas dvojí dočasnou ochrany, tj. aby mu byla udělena ve dvou členských státech EU současně, nelze ani takový postup, v jehož rámci určitý cizinec podá žádost o dočasnou ochranu v jiném členském státě za situace, kdy již dočasnou ochranou v některém členském státě disponoval, považovat bez dalšího za účelové jednání. Jednak NSS upozornil, že takový postup by byl účelovým teprve tehdy, pokud by byl založen na záměru dotyčného občana Ukrajiny čerpat výhody s požíváním dočasné ochrany spojené ve dvou či více členských státech současně, jednak by pro příslušný závěr bylo třeba provést správní řízení, tedy příslušnou žádost nejprve akceptovat a následně ji procesně řádně vyhodnotit. Stejný závěr pak pochopitelně platí i pro další možné situace, v nichž by bylo možno hledat zneužití práva. Kvůli zneužití práva by žalovaný teoreticky mohl zamítnout žádost o dočasnou ochranu, avšak teprve po provedení správního řízení, v němž by žádost věcně přezkoumal, nikoli ji jen odmítnul tzv. „od stolu“ zaškrtnutím políčka ve formuláři (viz i rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 9. 2023, č. j. 77 A 30/2023–68, bod 82).
50. V posuzované věci však k řádnému prověření otázky možného zneužití práva vůbec nemohlo dojít, protože se žalovaný podanou žádostí odmítl věcně zabývat. Učinil tak přitom jen na základě zjištění plynoucího z Temporary Protection Platform, podle něhož žalobce získal dočasnou ochranu v Rumunsku. Avšak ani z výsledku provedené lustrace

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

neplyne, zda žalobce skutečně byl poživitelem dočasné ochrany v Rumunsku i v době, kdy požádal o dočasnou ochranu v ČR.

51. Právě to je přitom zjištění rozhodující i pro samotný věcný závěr žalovaného, podle něhož žalobce zneužívá institut dočasné ochrany. Ten by totiž nemohl mít žádného věcného opodstatnění za situace, kdy by žalobci dočasná ochrana poskytnutá mu v Rumunsku již v mezidobí zanikla. Zřejmě by pak tento závěr platil i za situace, kdy by žalobci dočasná ochrana v Rumunsku zanikla v souvislosti s jejím udělením v ČR a v závislosti na konkrétních skutečnostech možná i tehdy, byl-li by zánik dočasné ochrany v Rumunsku např. vázán na uplynutí určité doby od opuštění rumunského území. Za těchto podmínek by totiž bylo vyloučeno, aby žalobce těžil z jakýchkoli výhod spojených s udělením dočasné ochrany ve dvou členských státech EU zároveň.
52. Kromě toho je nutno konstatovat, že v nynější věci přitom zneužití práva ani nebylo důvodem pro vrácení žádosti, proto se příslušná argumentace žalovaného míjí s předmětem řízení (zneužití práva není ani zákonným důvodem pro nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu). V této souvislosti soud ještě upozorňuje žalovaného na to, že i NSS se ve shora již citovaném rozsudku 31. 10. 2024, č. j. 10 Azs 151/2024-28, naznačil, že je nutno přihlížet ke specifickým jednotlivých případů žadatelů o dočasnou ochranu, kteří ji mohli v určitém členském státě, jímž měli v úmyslu toliko projít do cílového státu, získat i v dobré víře tamních úřadů za situace, kdy sami žadatelé nemuseli být schopni plně docenit důsledky podání žádosti o dočasnou ochranu, případně vůbec nemuseli mít tušení, že takovou žádost podávají (např. pro nezajištění tlumočení či alespoň překladu úředních listin a nedostatečné poučení atd.). Je pak obtížné za situace, kdy dochází k posouzení věci toliko na základě podaného formuláře, a to tím způsobem, že je žádost vrácena coby nepřijatelná, tedy bez věcného zhodnocení, činit závěry usuzující na zneužívající jednání dotyčného cizince.
53. I kdyby se však žalovaný mínil oprostít od svých závěrů týkajících se zneužití institutu dočasné ochrany žalobcem a soustředil se jen na problematiku rizika, že žalobce by se udělením dočasné ochrany v ČR na základě své žádosti ze dne 31. 7. 2024 měl státu jejím dvojitým poživitelem (tzn. v Rumunsku a v ČR), což obecně jistě není žádoucí stav, stejně by potřeboval podanou žádost věcně posoudit. Je tomu tak právě proto, že jen obsah žádosti ani výstup z Temporary Protection Platform, který je založen ve správním spise, neposkytovaly dostatečný podklad pro závěr, že žalobce je stále poživitelem dočasné ochrany v Rumunsku. Je tedy zřejmé, že i pro tento „minimalistický“ závěr by žalovaný potřeboval podanou žádost akceptovat a náležitě vyhodnotit ve správním řízení.
54. Pokud pak jde o druhý důvod nepřijatelnosti žalobcovy žádosti, ten podle žalovaného spočíval v tom, že nebylo prokázáno, že žalobce je osobou podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb., tedy osobou, na kterou se povinně vztahuje rozhodnutí Rady. Ty jsou vymezeny ve shora citovaném čl. 2 rozhodnutí Rady č. 2022/382. Z formuláře žalobcovy žádosti o udělení dočasné ochrany, na níž je tento důvod nepřijatelnosti vyznačen, však není zcela patrné, z jakého konkrétního důvodu jej žalovaný shledal. Z vyjádření k podané žalobě pak soud dovozuje, že se má fakticky jednat o „zrcadlení“ důvodu podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., spočívajícího v závěru, že jelikož žalobce získal dočasnou ochranu v Rumunsku, odkud následně pokračoval do ČR, nepřichází již z Ukrajiny, ale z jiného členského státu EU, kde mu byla poskytnuta dočasná ochrana.
55. Z toho pak podle názoru soudu plyne, že neobstojí-li v posuzované věci závěr o nepřijatelnosti žalobcovy žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., nemůže obstát ani úvaha, na níž se zakládá vyslovení její nepřijatelnosti podle Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

§ 3 tohoto zákona. Krajský soud v Plzni je totiž přesvědčen, že status konkrétní osoby, které dočasná ochrana náleží (což je potvrzeno přinejmenším tím, že jí byla v jiném členském státě udělena), se aktem jejího udělení nemění, pokud jde o otázku, zda se na tuto osobu povinně vztahuje nebo nevztahuje prováděcí rozhodnutí Rady. Pokud za takové situace dospěje žalovaný k závěru o tom, že nebylo prokázáno, že žalobce není osobou podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb., buď tím zpochybňuje rozhodnutí orgánů jiného členského státu, které žalobci dočasnou ochranu udělily [přičemž v jiném ohledu se na druhou stranu tohoto rozhodnutí žalovaný dovolává coby důvodu pro nepřijatelnost žalobcovy žádosti ve smyslu § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., takže by taková úvaha byla vnitřně rozporná až absurdní], nebo vykládá ustanovení § 3 zákona č. 65/2022 Sb. způsobem, kterým být vykládán nemůže. Toto ustanovení [resp. na něj navazující § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb.] totiž není podle mínění soudu určeno k „filtraci“ žádostí těch osob, které nepochybně osobami podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb. jsou, neboť jim již dočasná ochrana byla udělena, ale naopak k „filtraci“ žádostí těch osob, které zjevně osobami dle § 3 zákona č. 65/2022 Sb. nejsou.

56. Dovolává-li se pak kromě toho žalovaný toho, že žalobce mu nepředložil cestovní pas s vyznačenými přechodovými razítky, jímž by prokázal, že se před 24. 2. 2022 zdržoval na Ukrajině, podává se ze správního spisu, že žalobce ke své žádosti skutečně připojil přípis a doklady, jimiž se snažil prokázat, že stanovenou podmínku (že se před 24. 2. 2022 zdržoval na Ukrajině) splňuje. Pokud za této situace bez jakéhokoli bližšího zkoumání těchto dokladů žalovaný vyhodnotil žalobcovu žádost nepřijatelnou i proto, že žalobce není osobou dle § 3 zákona č. 65/2022 Sb., postupoval v rozporu se svými povinnostmi. Ke zkoumání situace osob žádajících o poskytnutí dočasné ochrany není možno přistupovat paušálně a zcela formalisticky. Lidé prchající před agresivní válkou se mohou nacházet v různých situacích a není složité si představit, že za konkrétních podmínek nebudou schopni prokazovat svůj pobyt a pohyb jen běžnou úřední cestou, kterou lze oprávněně vyžadovat za standardních (mírových) podmínek. I z tohoto pohledu tedy situace žalobce vyžadovala bližší zkoumání přinejmenším na podkladě samotným žalobcem předložených tvrzení a podkladů. Proto k němu měl žalovaný přistoupit a provést správní řízení.
57. Proto soud dospěl k závěru, že ani tato kvalifikace nepřijatelnosti žalobcovy žádosti nemůže v posuzované věci obstát.

Závěr a náklady řízení

58. Soud dospěl k závěru, že vrácení žádosti žalobce o udělení dočasné ochrany bylo nezákonným zásahem, proto v souladu s § 87 odst. 2 s. ř. s. výrokem I. tohoto rozsudku tento nezákonný zásah deklaroval a výrokem II. tohoto rozsudku přikázal, aby obnovil stav před vrácením žalobcovy žádosti o dočasnou ochranu.
59. Výrokem III. tohoto rozsudku pak soud rozhodl o náhradě nákladů řízení. Při rozhodování o nákladech řízení se soud vyšel z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož: „*Nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.*“ Účastníkem, který měl ve věci plný procesní úspěch, je žalobce. Ten však ani přes výzvu soudu vynaložené náklady nespecifikoval. Soud proto přistoupil k vyčíslení náhrady nákladů

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

řízení na základě obsahu soudního spisu, ze kterého nevyplývalo, že by žalobce v souvislosti s podáním žaloby vynaložil nějaké náklady. Soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 18. prosince 2024

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.
předseda senátu